

poslala. — Ne vem, kaj je mislil naš župan, da je to zastavo dovolil, tudi ne vem, kakošen Avstrijan da je glavar Premerstein, ki je z nekako mirno (?) vestjo to nemško demonstracijo gledal! Danes rečem samo to, da naj Ljutomerčani ne delajo več nam Cvenarjem, ki smo sami Slovenci in zvesti Avstrijanci take provokacije, in to še pod zaštitom okrajnega glavarja!! Mnogo društvenikov namerjava vsled žaljivega postopanja odborovega — iz društva stopiti.

Po dokončani dirki smo se nadjali, kakor je povsod navada, kakošnega govora, toda nijeden izmed obilih učevih gospodov ni znal ust odpreti. — Pa vsaj je bilo boljše. Slovenski nečejo govoriti oni, nemški pa jih mi razumevati ne moremo in poslušati tudi nečemo na slovenski zemlji. —

9. t. m. v četrtek pa je bilo v Ljutomeru premiranje konj. — Precej kobil je bilo obdaranih. K sklepu je govoril deželni živinozdravnik Dr. Klingan podučljiv govor. A kaj zopet pomaga, govoril je samo nemški, kar je za našega kmeta nerazumljivo. So pač res prečudni Nemci in nemškutarji še vedno tako zabiti, da ne morejo ali pa nečejo sprevideti, da le prazno slamo mlatijo, kedar našim kmetom v „švabščini“ govoré. Pojdite te enkrat s tem ostudnim počenjanjem rakom žvižgat.

Od sv. Vida pri Ponkvi. V soboto 11. t. m. smo imeli v št. Vidu veseli dan; komaj se je začelo daniti, je strel prebivalcem že naznanil, da se bo obhajalšolski praznik. Otroci praznično oblečeni so se v šolski izbi zbrali in čakali prihoda č. g. dekana Šmarskega. Podali so se potem vsi šolarji v cerkev k sv. meši, po katerej je bila skušnja iz krščanskega nauka v cerkvi, ki je celo uro trpela, potem so se vsi podali v šolo, kjer je bila skušnja iz drugih predmetov. Med tem so pa v bližini tukejšnjega občno spoštovanega trgovca Frančeta Šmigovca imeli veliko opraviti, da bi mladinini po dokončanem šolskem letu veselico napravili. G. Šmigovec ni gledal na velike stroške, ne na trud in zoprnosti, ampak je storil, kar je bilo mogoče. Slava tedaj vrlemu narodnjaku in prijatelju mladine. Z belomodro rudečo zastavo in godbo so se vsi šolarji po dokončani skušnji k Šmigovcu podali, kjer je bilo vse že pripravljeno. Ko so lačne želodce potolažili, so se prilele različne igre na prostem. Veliko veselje je bilo pri otrocih in veliko smeha. Pa se niso veselili samo otroci, ampak tudi odraseni, posebno na stariši in otrokom ostane potem tak vesel dan nepozabljiv, in jih tudi bo spodbujal, da bodo rajše v šolo hodili in se pridneje učili. Do večera je veselica trpela. Hvala pa g. Šmigovcu, in vsem, ki so pripomogli.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slovenci smo zgubili vrlega zagovornika. Č. g. Lovro Pintar, Brezniški župan na Kranjskem in bivši deželni in državni po-

slanec, je 10. sept. umrl. — Pri vojaških vajah v Graecu je bil po naključbi 1 oficir nastreljen, 1 podčastnik pa ustreljen. — Ministerstvo je ukazalo, da se morajo na železnicah vozovi za bolnike in ranjene vojake pripraviti; to ne kaže na dolg mir! — Po končanih vajah dobijo vojaki od l. 1872. odpust, letošnji novinci pa bodo še le v oktobru pozvani. — Nadvojvoda Albreht je odšel na Prusko k velikim vojaškim vajam, h katerim ga je bil pruski cesar povabil. — Kupčijska zbornica v Leobnu se je izrekla za to, da se naj vse kupčijske pogodbe z vnanjimi državami na leto odpovejo, naj se uvede večja colnina na tuje blago in naj se Madjarom nič ne dovoli, ako bi zahtevali od nas več plačevanja, magari če zaprejo svoje meje. — V Lincu, potem v Tridentu na Tirolskem in v Škradinu v Dalmaciji bile so lepe in močno obiskovane razstave mnogovrstnih izdelkov. — Baron Ožegovič in dr. Mrazovič sta v ogerskem zboru nasvetovala, naj se cesar poprosi, da za uboge Kristijane na Turškem nekaj stori in da hrvatsko-slavonsko granico brž s Hrvatsko združi, Madjari se nad tem nasvetom močno hudejejo.

Vnanje države. Pruski cesar je majhno zbolel in pravijo, da iz njegovega pota na Laško ne bo nič. — Angleži pobirajo denarje za Kristijane na Turškem. — Francozi kažejo veliko požrtvovalnost. Več milijonov so že nadarovali za 3 nova katoliška vseučilišča. Ob enem so družbo osnovali, ki bo iz Jafe v Jeruzalem delala železnico. Lahki snujejo parobrodno zvezo Benetek z Aleksandrijo v Egiptu, kar bo našemu Trstu na veliko škodo, posebno kedar bo železnica iz Nemške skozi predrto goro Gotthard dodelana. — Rusi so 30.000 ustajnikov v Aziji popolnem potolkli. Sedaj bo menda mir. Tem bolj pozorno bo tedaj lahko Rus na Turka gledal.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Srbi in Črnogorci bi že iz davna bili pripravljene hiteti ustašem v Hercegovini in Bosni na pomoč, udariti na Turka in osvoboditi Kristijane. Ali evropske velike vlade njim tega ne pripuščajajo. To je tudi uzrok, zakaj da se srbska skupščina niti razgovarjati ni upala o prošnji, v kateri bosenski Kristijani prosijo za pomoč. Knez Milan je sicer v prestolnem govoru obečal vse storiti, kar bo mogoče, da boste Hercegovina in Bosna zopet mirni. Ali skupščina se kaže bojazljiva in se izgovarja, da vojna ni pripravljena, da stoji 40.000 mož Turkov na meji. . . . Drugi pa pravijo, da se Srbi le nalašč bojazljivi delajo, da Turke in vevlade prevarijo. Kajti ob enem se naglo in silno pripravljajo na boj; pošiljajo četo za četo čez mejo Kristijanom na pomoč. To je tem verjetneje, ker noveje vesti poročajo, da so bili Turki na večih krajih Bosnije tepeni in pobiti ali čez avstrijsko mejo zapodeni. Pri Kostanjevici so 3 voze mrtvih in 5 vozov ran-

jenih Turkov k nam pripeljali. Ti imajo v Bosni sicer 7000 mož in v Hercegovini 19.000, kar pa bo vse premalo, ker vedno več Črnogorcev upornikom na pomoč hiti.

Ravno smo poizvedeli, da so Kristijani posekali generalu Husajnu paši 500 mož, ostale pa v pobeg zapodili v Trebinje, katero mesto sedaj s 3 kanoni zopet oblegajo. Ta srečen prigodek utegne važnih nasledkov imeti, zlasti pa Črnogorce nakloniti, da očitno Turkom vojsko napovedó. V Črnogoro je pribežalo 30.000 Kristijanov, ki so v silni revščini. Nimajo kaj jesti, niti kaj obleči a Črnogorci so ubogi. Tudi ranjenci vsi se k njim donšajo a vračnikov manjka. V tej sili je knez Nikola poprosil našega cesarja za pomoč. Svitli cesar so prošnjo uslišali in poslali 3 ranocelnike in ob enem generalu Rodiču, namestniku v Dalmaciji, ukazali potrebnega živeža v Črnogoro pošiljati. Slava in hvala Njim! — V Zagrebu je izdal nek veljaven gospod knjižico, v kateri poudarja potrebo, da Avstrija Slavjane djanski pripozna enakopravne Nemeem in Madjarom in se polasti Bosne in Hercegovine, ter pridruži Hrvatski Dalmaciji in Sloveniji in si tako stvori jugoslavjansko zaslombo 6 milijonov Slavjanov na 3000 □miljah zemlje.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

VII.

Velikanska je cerkev sv. Petronija; oko romarja strmi nad velikanstvom, lepoto in umetnostjo. Zunanja podoba ti sicer ne obeta kaj posebnega, zato se pa tem bolj čudiš, kedar v svetišče stopiš. Dve stranski ladji podpirajo orjaški stebri. Zanimiva je šolnčna ura. Solnčni žarki, ki skoz cerkveni obok na tla svetijo, kažejo mesec in uro.

Imenitna je Bologna zavoljo vseučilišča, ki je eno najstarejših na svetu. Začelo se je l. 1119. in je svoje dni mogočno slovelo. Dobila je pregovor: Bononia docet (Bologna poučuje). Leta 1262. je bilo na vseučilišču 10.000 učencev; zdaj je kakih 400. Tukaj se je v 14. stoletju prvič začela učiti anatomija, t. j. razkosanje človeškega trupla*). Spomenka je vredno, da so v 14. stoletju na tukajšnjem vseučilišču kakor učiteljice slovele tudi ženske. Najimenitnejših je bilo 7. Novella d' Andrea, za nenavadno telesno lepoto obdarjena, je prednašala matematiko in fiziko, in sicer za zagrinjalom; gospa Manzolina je učila anatomijo.

Bogata zbirka starinskih reči se najde v muzejomu. Podobe malikov, orožje, posode, mumije, hierogliffe, vse najdeš, kar le starinskega videti poželiš. Zanimivale so me od 1869—1872. izkopana človečja trupla iz Cartose, zdaj Campo Santo. Pod zavečenim pokrivalom se najdejo rav-

*) Še se vidi učilnica; klopi in vse pohištvo je iz cedrovih desek iz Libanona.

no v taisti legi, kakor so njih v grobih našli; z zemljo vred so bila sem prenešana.

Dragocena je tudi biblioteka ali knjižnica. Meri 606', in je razdeljena v 18 biš, in šteje 200.000 zvezkov. Vsaki den od 9.—3. ure je odprta razun nedelj. Sloveči jezikoslovec G. Mezzofanti, rojen v Bologni 1776., profesor izhodnega narečja, je bil tukaj za bibliotekarja. Star 36 let je govoril 18 jezikov, na koncu svojega življenja pa 42. Leta 1838. je bil od papeža Gregorija XVI. izvoljen za kardinala; umrl je v Neapolju l. 1849.

Ogledal še sem visok stolp, izvanredne stavbe. Nagujen je, kakor da bi se namenil podreti; potem še grem v krasno cerkev sv. Dominika, začetnika reda dominikanskega. Njegovo truplo počiva v raki iz marmorja. Slednjič sem pobral svojo klozno, ter se podal v božjem imenu dalje na pot proti Loreto. Popoldne 2. aprila se odpeljam od Bologne. Četrta postaja potem je starinsko mesto Imola s 26.000 stanovaleci. Tukaj je bil rojen sv. Peter Chrisologus, nadškof Ravenski, † 449. Njegovo truplo počiva v stolni cerkvi, posvečeni sv. Kasijanu; tukaj so bili sedanjí sloveči papež Pij IX. kardinal-škof, od tod so se k volitvi novega papeža peljali v Rim, kjer so bili na veselje in srečo vesolne Cerkve 16. junija 1846. za papeža izvoljeni.

Na rodovitni ravnini dalje sem prvokrat zagledal trte zasajene po naši šegi; trs je bil v redu po njivi zasajen in na glavo obrezan. Drugače vidiš le same brajde; vinske rozge so nastavljene med sadunosnim drevjem, od drevesa do drevesa med sebo zvezane. Mičen pogled v jeseni, kedar po njih visi grozdje, kakor da bi ga navesil!

Pri postaji Castel-Bologna se na levo železnica zasúče proti morju pri Raveni. V starih časih je bila Ravenna znamenita zavolj morske postaje in ladovja, ki je zdaj od morja zaplavljená. Morje se je od mesta pomeknilo za uro daleč.

Hočem omeniti mimogrede primorskega mesta Rimini s 33.000 stanovaleci, ki so večidel ribiči in svilotkalci. V cerkvi sv. Klare častijo verni čudodelno podobo Matere božje, „mati milostljivosti“ imenovane. V tem mestu je nekđaj sv. Anton Padovan ribam pridigoval.

Sv. mož je hotel razdivjanemu ljudstvu do srea priti, ter ga je s prijazno božjo besedo nagovoril. Ali množica se za njegovo besedo ne zmeni; neče ga poslušati. Tedaj gre sv. Anton in stopi k izlivu vode Marekije v morje, migne z roko in na glas zakliče: Pridite ribe in ribice morja, in poslušajte božjo besedo, katero ljudje zaničujejo! In mična povest dostavlja: „glej, čudo, ribe in ribice, morja mustaste živali, so privrele in glavice nad vodovje potikale in poslušale besedo moža božjega, katero so okorni ljudje zaničevali.“ Ljudstvo pak, ko je ovi čudež videlo, je prosilo svetnika za odpušcanje in je za naprej rado poslušalo njegove besede.